

Tussen nevenschikking en onderschikking

Een onderzoek naar verschillende vormen van binding in het Nederlands

Tussen nevenschikking en onderschikking is een studie naar verschillende vormen van binding in het Nederlands. Eerder onderzoek heeft aangetoond dat niet alle verbindingen in het Nederlands eenduidig als nevenschikkend of onderschikkend zijn te karakteriseren. De resultaten van die onderzoeken worden in deze studie gecombineerd met nieuwe data. Vervolgens wordt, ter vervanging van de tweedeling tussen nevenschikking en onderschikking, een genuanceerde classificatie van mogelijke verbindingen in het Nederlands voorgesteld. Deze classificatie is gebaseerd op drie eigenschappen, die onder andere aan de hand van hun rol in samentrekkings- en bindingsverschijnselen worden gemotiveerd.

Een van de belangrijkste inzichten in deze studie is dat de semantiek van een verbinding één van die eigenschappen vormt. De zogenoemde *insubordinaties*, de onderschikkende verbindingen met nevenschikkende eigenschappen (bijv. *bie met behalve en in plaats van*) worden op grond daarvan als semantisch coördinatief en syntactisch subordinatief geanalyseerd; bijzondere vormen van nevenschikking, zoals implicatieve coördinatie, balansschikking en verbindingen met *want en dus*, omgekeerd als semantisch subordinatief en syntactisch coördinatief. Beide soorten verbindingen maken op die manier een systematisch onderdeel uit van die classificatie en hoeven niet meer, zoals in de tweedeling nevenschikking versus onderschikking, als uitzonderingen beschouwd te worden.

Hoewel aan de semantiek van een verbinding in deze studie een grote rol wordt toegekend, toont de auteur aan dat de functie daarvan niet gelijkwaardig is aan die van syntactische condities. Zoals de generatieve grammatica veronderstelt, is ook hier de syntaxis autonoom.

Deze studie levert een bijdrage aan de algemene taalwetenschap, in het bijzonder aan de grammaticawetenschap. De hierin gepresenteerde syntactische en semantische analyses zijn dan ook van belang voor theoretisch taalkundigen en andere grammatici.

ISBN 90-5569-067-8

Netherlands Graduate School of Linguistics
Landelijke Onderzoekschool Taalwetenschap

||
:|
||
||

Emmeken van der Heijden

Tussen nevenschikking en onderschikking

Emmeken van der Heijden

Tussen nevenschikking en onderschikking

Een onderzoek naar verschillende vormen van binding in het Nederlands

